

בש"פ 3220/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3220/19

לפני:

כבוד השופט א' שטיין

העורר:

פלוני

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי
(סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, על
החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד במ"ת
58129-06-18 מיום 5.5.2019 שניתנה על ידי
השופט ע' דרויאן גמליאל

בשם העורר:

עו"ד אבי כהן

בשם המשיבה:

עו"ד עודד ציון

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים או החוק), על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט ע' דרויאן-גמליאל) אשר ניתנה ביום 5.5.2019 במ"ת 58129-06-18 (במסגרת תפ"ח 58056-06-18 (להלן: התיק העיקרי)), ואשר דחתה את בקשת העורר לקיים עיון חוזר במעצרו מאחורי סורג ובריאח ולהעבירו לחלופת מעצר.

2. ביום 25.6.2018 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום נגד העורר ובו שמונה פרטי אישום חמורים. כתב האישום מייחס לעורר ריבוי עבירות מין במשפחה כלפי שתי נכדותיו הקטינות - א' ו-ב' (ילידות שנת 2004 ו-2006) - וכלפי שתיים מחברותיה הקטינות של א' (אשר תיקראנה להלן, יחדיו: המתלוננות). בתקופה הרלוונטית לכתב האישום (בין השנים 2011-2018), התגורר העורר יחד עם אשתו בביתו, בסמוך לביתן של א' ו-ב' אשר התגוררו עם הוריהן ואחיהן הנוספים. על פי עובדות כתב האישום, נהג העורר, בהזדמנויות רבות ושונות, לבצע עבירות מין במתלוננות בביתו שלו ובביתן של א' ו-ב'. המעשים המיוחסים לעורר כוללים אינוס, מעשי סדום ומעשים מגונים שביצע בנכדתו א'; מעשים מגונים שביצע בנכדתו ב'; וכן מעשים מגונים שביצע וניסה לבצע בשתי חברותיה של א' בעת שהן ביקרו אותה בביתה.

3. בד-בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר בעבירות המיוחסות לו, ובהן, בין היתר: חקירות הילדים שנערכו למתלוננות; התרשמות חוקרת הילדים מ-א'; חקירותיהם של הוריהן ואחיהן של א' ו-ב'; והאופן האוטנטי אשר בו נמסרו העדויות שחשפו את הפרשה. בנוסף, נטען כי נגד העורר קמה עילת מעצר מכוח חזקת מסוכנות סטטוטורית, לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(5) לחוק המעצרים וכן בשל החשש לשיבוש מהלכי משפט, כאמור בסעיף 21(א)(1)(א) לחוק. כמו כן, צוין כי המסוכנות הנשקפת מהעורר נלמדת מתוך גילה הצעיר של נכדתו א' בזמן ביצוע העבירות; משך התקופה בה ביצע העורר את עבירות המין ותדירותן; מספר נפגעות העבירה; התחכום והמניפולציות בהם השתמש העורר כלפי המתלוננות וסובביו כדי לבצע את זממו; והתכנון והתעוזה שנלוו למעשיו אלו. בנסיבות אלה, נטען כי אין בנמצא שום חלופת מעצר שיכולה להבטיח את מטרות המעצר עד תום ההליכים.

4. בית משפט קמא קיים סדרת דיונים בבקשת המדינה לעצור את העורר עד תום ההליכים. ביום 15.8.2018 קבע בית המשפט (השופט נ' בכור) כי קיימות ראיות לכאורה נגד העורר. ביום 13.1.2019, לאחר קבלת תסקיר ותסקיר משלים מטעם שירות המבחן - אשר בא בהמלצה על מעצרו של העורר בתנאי פיקוח אלקטרוני - הורה בית משפט קמא (השופט ע' קובו) על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים. בית המשפט הטעים כי לחובת העורר עומדת חזקת מסוכנות סטטוטורית, אשר מתעצמת לנוכח ריבוי נפגעות העבירה, ריבוי העבירות והימשכות התקופה במהלכה ביצע העורר את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום. לאור הערכת שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות של התנהגות מינית פוגענית מצדו של העורר, אשר לכאורה מצביעה על קיומה של סטייה מינית פדופילית, קבע בית המשפט כי "מסוכנותו של [העורר] היא רבה וקיים קושי רב לתת בו אמון". כמו כן, צוין בית המשפט כי אין להקל ראש בחשש לפגיעה נפשית ב-א' עקב שחרורו של העורר ממעצר. לאחר שהתרשם בית משפט קמא מהמפקחים המוצעים ותיארם כמי "שאינם מכירים בגורמי הסיכון", קבע כי בשלב זה אין במערך הפיקוח המוצע כדי לאיין את מסוכנותו של העורר באופן שיצדיק את שחרורו לחלופת מעצר או את מעברו למעצר בתנאים של פיקוח אלקטרוני.

5. בעניין של החלטות אלו הגיש העורר בקשה לעיון חוזר, בטענה כי התשתית הראייתית הלכאורית נגדו הינה חלשה וכי לנוכח גילו המתקדם (80), מצבו הרפואי והמלצת שירות המבחן - מן הדין להורות על העברתו למעצר בית בתנאי פיקוח אלקטרוני. בקשה זו נדחתה ביום 13.3.2019 על ידי בית המשפט המחוזי (השופטת בכור), בקבעו כי אין בטענות העורר כדי לכרסם בעוצמת הראיות לכאורה נגדו וכי לא נמצאו נסיבות חדשות הנוגעות למצבו הרפואי, לגילו או לחלוף הזמן שיש בהן כדי לשנות מההחלטה בדבר מעצרו עד תום ההליכים. ערר על החלטה זו, שהוגש לבית משפט זה, נדחה אף הוא ביום 21.3.2019 בגדרו של בש"פ 1972/19 (השופט מ' מזוז), מהטעם שלא חל כרסום מהותי בתשתית הראייתית הלכאורית נגד העורר באופן המצדיק את קבלת הערר.

6. ביום 24.3.2019 הוארך מעצרו של העורר בתשעים ימים על ידי בית משפט זה בהתאם לסעיף 62 לחוק המעצרים (בש"פ 1838/19). בהחלטה זו, קבע השופט י' אלרוכי "נקודת האיזון בשלב זה של ההליך טרם השתנתה"; עמוד 2

וזאת, בשים לב למסוכנות הנשקפת מהעורר, אשר אינה ניתנת לפיחות באמצעות חלופת המעצר המוצעת, ובהתחשב בכך שקצב התקדמות ההליך הינו משביע רצון.

7. ביום 5.5.2019 נידונה לפני בית משפט קמא בקשתו הנוספת של העורר לעיון חוזר בתנאי מעצרו, במסגרתו הוצעה חלופת מעצר נוספת. בקשה זו נדחתה גם היא. בית המשפט (השופט דריואן-גמליאל) שב וקבע כי לא ניתן לשחרר את העורר ממעצרו ואף לא להעבירו למעצר בית בתנאי פיקוח אלקטרוני. בית המשפט הטעים כי מתסקיר שירות המבחן העדכני שהונח לפניו עולה כי רמת הסיכון הנשקפת מהעורר מחייבת את הרחקתו המוחלטת מסביבתן של קטינות באשר הן, וכי בשונה מתסקירו הקודם, שירות המבחן אינו סבור עוד כי ישנה חלופת מעצר מתאימה עבורו. בנוסף, קבע בית המשפט כי המפקחים המוצעים אינם מתאימים לתפקיד וזאת בפרט לנוכח העובדה שבתם בת ה-16 מתגוררת עימם. בית המשפט הוסיף וציין בהחלטתו, כי שחרור העורר לחלופה המוצעת עלולה לגרום לנכדותיו, נפגעות העבירה, מצוקה נפשית קשה.

על החלטה זו, הגיש העורר את הערר שלפניי.

8. העורר טוען כי לנוכח הימשכות ההליכים בתיק העיקרי, אשר צפויה להוביל להארכת מעצרו, נקודת האיזון השתנתה ויש מקום לבחון חלופה למעצרו מאחורי סורג וברית. בנוסף, טוען העורר כי שגה בית משפט קמא בכך שלא נתן במסגרת החלטתו משקל הולם לגילו המתקדם, למצבו הבריאותי הקשה ולכך שאין לו עבר הפלילי. כמו כן טוען העורר כי שגה בית המשפט בהתעלמו מהעובדה כי כל עדי התביעה, למעט חוקרת הילדים, כבר מסרו את עדותם ובכך התפוגג החשש לשיבוש מהלכי משפט. בנוסף מעלה העורר טענות שונות לעניין קביעותיו של בית משפט קמא בדבר חלופת המעצר שהוצעה על ידיו ולעניין המפקחים. העורר מוסיף וטוען כי "הראיות האובייקטיביות" תומכות בחפותו. בשים לב כל האמור, טוען העורר כי מן הדין לשחררו למעצר בית בתנאים מגבילים ותחת פיקוחם של הערבים המוצעים על ידיו, או למצער, להעבירו למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני.

9. המדינה סבורה כי ההחלטה מושא הערר הינה סבירה ומאוזנת וכי אין כל עילה להתערב בה.

10. דין הערר להידחות.

11. העורר מואשם בעבירות מין חמורות ביותר. האמור בכתב האישום מאומת בראיות לכאורה שעומדות במבחנה של הלכתזאדה (ראו בש"פ 8087/95 זאדהנ' מדינת ישראל, פ"ד(נ) 133 (2) (1996)), ועל כך אין חולק. חלופת מעצר שתרחיק את העורר מנכדותיו ומילדות ונערות אחרות עשויה אמנם למזער את סכנת הפגיעה המינית הנשקפת ממנו, אך היא עלולה ליצור הזדמנויות להשפעה פסולה על עדים, לרבות אלו שכבר מסרו את עדותם ועלולים לחזור בהם מהעדות בשל איומים או לחצים אחרים. בנסיבות אלה, ובהיעדר המלצה חיובית של שירות המבחן, השאלה שיש לשאול ביחס לכל חלופת מעצר שעומדת לדיון, לרבות מעצר בית מלא תחת פיקוח אלקטרוני, היא לא "למה לא?" אלא "למה כן?" (כמוסבר בהחלטתה של השופטת ד' ברק ארזבבש"פ 10136/17 מדינת ישראל נ' פלוני (29.12.2017)). בהקשר זה שומה עלינו לדאוג גם לביטחון ולשלומן הנפשי של נפגעות העבירה (כמוסבר על ידי השופט י' עמיתבבש"פ 491/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (31.1.2016), וכן על ידי השופט צ' זילברטלבבש"פ 8814/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (2.1.2014)), בעודנו מודעים לכך שאיזוק אלקטרוני איננו, כשלעצמו, מאיין מסוכנות (כמוסבר בהחלטת השופטת ע' ברובבבש"פ 3890/16 ניסימוב נ' מדינת ישראל (2.6.2016)).

עמוד 3

12. במהלך הדיון שנערך לפניי, הועלתה האפשרות לשחרר את העורר למעצר בית תחת פיקוח אלקטרוני בבית של אחד מילדיו. אגב כך, הוצע שנכדתו, בת ה-16, אשר מתגוררת באותו בית, תעבור לביתם של קרובי המשפחה שנמצא בעיר אחרת. לדידי, בחלופת מעצר זו יש יותר נזק מאשר תועלת: היא פוגעת ברווחת הנערה; ושירות המבחן ממילא לא המליץ עליה.

13. סוף דבר: ברי ושמא - ברי עדיף. כך החליט בית משפט קמא, ודעתי כדעתו.

14. אני דוחה אפוא את הערר.

ניתנה היום, כ"א באייר התשע"ט (26.5.2019).

ש ו פ ט
